

PATRICIA HIGHSMITH

Va néixer amb el nom de **Mary Patricia Plangman** el 19 de gener de 1921 a Fort Worth, Texas.

Els seus pares, que es van divorciar cinc mesos abans que naixés, eren artistes comercials, i al seu pare no el va conèixer fins que tenia 12 anys.

Arran del divorci, la seva mare i amb ella Patricia es van traslladar a Greenwich Village, a Nueva York. Durant els primers anys de vida va ser educada per la seva àvia materna, Willi Mae.

El 1924 la seva mare es va casar amb **Stanley Highsmith**, de qui Patricia prendria el cognom.

La jove Highsmith va mantenir una relació intensa i complicada amb la seva mare i amb el seu padrastre. Segons va explicar la pròpia **Patricia Highsmith**, la seva mare li va confessar que durant el seu embaràs havia tractat d'avortar bevent aiguarràs. Highsmith mai va superar aquesta relació d'amor i odi, que la va acompanyar durant la resta de la seva vida i que va arribar a convertir en ficció en el conte **The Terrapin**, en el qual un jove apunyala la seva mare.

Malgrat les seves aptituds per a la pintura i l'escultura, la seva vocació per l'escriptura va ser molt primerenca; va ser una voraç lectora, preocupada sobretot per qüestions relacionades amb la culpa, la mentida i el crim, que més endavant serien els temes centrals en la seva obra. Als vuit anys va descobrir el llibre de Karl Menninger **La ment humana** i va quedar fascinada pels casos que descrivia de pacients afluïts per malalties mentals. Les anàlisis d'aquest autor sobre les conductes anormals van influir en la seva percepció dels personatges literaris.

Es va graduar en 1942 en el Barnard College, on va estudiar literatura anglesa, llatí i grec. En 1943 va començar a treballar per a l'editorial Fawcett fent sinopsi de còmics i en aquesta època descobreix la seva homosexualitat, tema que tractarà més endavant quan el 1952 aparegui sota el pseudònim de **Claire Morgan** la seva novel·la **El preu de la sal**, que tractava de la problemàtica història d'amor entre dues dones, amb un final feliç insòlit per a l'època. El 1991 va ser reeditada amb el títol de **Carol**.

Va publicar el seu primer conte als 24 anys a la revista Harper's Bazaar. El 1950 publica la seva primera novel·la, **Estranys en un tren**, per la qual saltaria a la fama un any després amb l'adaptació al cinema d'**Alfred Hitchcock**.

Però va ser la creació del personatge de **Tom Ripley**, ex convicte i assassí bisexual, la que més satisfaccions li va donar en la seva carrera. La seva primera aparició va ser el 1955 a **El talent de Mr. Ripley**, i el 1960 es va rodar la primera pel·lícula basada en aquesta popular novel·la, amb el títol **A ple sol**, dirigida pel francès René Clément i protagonitzada per **Alain Delon**. A partir d'allí es succeïren les seqüeles: **La màscara de Ripley** (1970), **El joc de Ripley** (1974), **El noi que va seguir a Ripley** (1980), entre d'altres.

L'assassí **Ripley**, una mica maldestre però adorable, també va inspirar a Win Wenders per dirigir **L'amic americà** el 1977. El 1999 **Anthony Minghella** va dirigir-ne una nova versió.

Patricia Highsmith va ser una exploradora del sentiment de culpabilitat i dels efectes psicològics del crim sobre els personatges assassins de les seves obres, molt ben caracteritzats, que solen estar prop de la psicopatia i es mouen en la frontera mateixa entre el bé i el mal.

El seu amic **Graham Greene** va dir sobre ella: "Un no para de rellegir-la. Ha creat un món original, tancat, irracional, opressiu, on no penetrem sinó amb un sentiment personal de perill, ja que tenim davant un plaer barrejat amb esgarripança".

Lloada per la crítica com una de les millors escriptores de la seva generació, per la penetració psicològica que aconseguia en els seus personatges i les seves trames complexes i molt elaborades, va aconseguir un reconeixement internacional que va passar al públic.

Tot i la popularitat de les seves novel·les, la seva vida personal era problemàtica, en part pel seu alcoholisme; mai va tenir una relació sentimental que durés més que uns pocs anys, i alguns dels seus contemporanis la titllaven de misantropa.

Hi ha alguna cosa de cert. **Highsmith** va passar la major part de la seva vida en solitari. Preferia la companyia dels seus molts gats i caragols i una vegada va dir: "La meva imaginació funciona molt millor quan no he de parlar amb la gent".

Es va traslladar permanentment a Europa el 1963. Va viure a East Anglia (Regne Unit) i a França. Els seus últims anys els va passar en una casa aïllada a Locarno (Suïssa), prop de la frontera amb Itàlia.

Allí va morir el 4 de febrer de 1995. Els únics éssers estimats que va deixar en aquest món va ser la seva gata **Charlotte** i un viver de caragols.

TOM RIPLEY

Una estada a Europa li va inspirar el personatge de l'amoral **Tom Ripley**. La primera aparició data de 1955 amb **El talent de Mr. Ripley**, escrita després del primer viatge al Vell Continent de l'escriptora, sufragat amb els drets de la seva primera novel·la, **Estranys en un tren**.

Qui és l'inquietant i esmunyedís **Tom Ripley**? Amoral, d'educació exquisida, fred fins a la medul·la i, sobretot, obsessivament preocupat per les aparences. Aquests són els principals trets. Un jove tímid que sobreviu gràcies a petits i variats treballs que alterna amb alguna que una altra estafa d'estar per casa. És una persona grisa, anodina, que no està conforme amb la seva vida i que menysprea a aquells que es diuen amics seus.

Al començament de la primera novel·la de la sèrie, és un tímid jove novaiorquès. I al final del llibre, **Tom Ripley** ja és un home molt segur de si mateix, establert a Europa, i amb un nou interès, la pintura. Tot i que aquesta feliç transformació se sostingui en dos assassinats, en falsificacions i mentides.

El personatge apareixerà en unes altres **quatre novel·les** i es convertirà en un dels més populars protagonistes de sèries de novel·les policíiques, encara que no és ni detectiu ni policia, sinó un estafador intel·ligentíssim que suplanta les seves víctimes i un lladre i assassí ocasional; no se sotmet a la moral establerta i crea els seus propis valors. Al contrari que l'habitual, no és castigat ni atrapat per la policia i inicia un gran ascens social.

El personatge de **Tom Ripley** ha protagonitzat les següents 5 novel·les al llarg de 36 anys:

- **El talent de Mr. Ripley** (1955)
- **La màscara de Ripley** (1970): casat amb una rica hereva, ara és un home aparentment respectable.
- **L'amic americà** (1974): involucrat un cop més en una de les seves ambigües relacions amb un altre home.
- **Seguint els passos de Ripley** (1980): coneix un estrany adolescent que no vol separar-se d'ell.
- **Ripley en perill** (1991): el brillant tancament d'aquest quintet de novel·les magistrals, en què els insofribles **Pritchard** semblen conèixer alguns dels secrets foscos de Ripley, i estan disposats a usar-los.

Amb **El talent de Mr. Ripley**, primera novel·la de la sèrie, **Patricia Highsmith** va obtenir el Gran Premi de Literatura Policíica i va estar nominada al premi Edgar a la millor novel·la.

ADAPTACIONS CINEMATogrÀFIQUES DE LA SÈRIE RIPLEY

EL TALENT DE MR. RIPLEY:

- **A ple sol** (Plein Soleil), pel·lícula francesa dirigida per René Clément el 1960 i protagonitzada per **Alain Delon** (Tom Ripley), **Maurici Ronet** i **Marie Laforêt**.
- **El talent de Mr. Ripley** (The Talented Mr. Ripley), pel·lícula nord-americana dirigida per Anthony Minghella el 1999 i protagonitzada per **Matt Damon** (Tom Ripley), **Gwyneth Paltrow** i **Jude Law**. Va tenir 5 nominacions als Premis Oscar en 2000.

LA MÀSCARA DE RIPLEY

- **Mr. Ripley el retorn** (Ripley Under Ground), pel·lícula nord-americana dirigida per Roger Spottiswoode el 2005 i protagonitzada per **Barry Pepper** (Tom Ripley), **Jacinda Barrett**, **Tom Wilkinson** i **Willem Dafoe**.

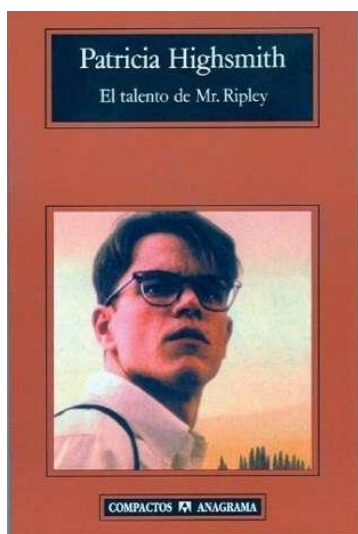
EL JOC DE RIPLEY

- **L'amic americà** (Der amerikanische Freund), pel·lícula alemanya dirigida per Wim Wenders el 1977 i protagonitzada per **Dennis Hopper** (Tom Ripley) i **Bruno Ganz**.
- **El joc de Ripley** (Ripley's Game), pel·lícula italo-nord-americana dirigida per Liliana Cavani el 2002 i protagonitzada per **John Malkovich** (Tom Ripley), **Dougray Scott** i **Ray Winstone**.

EL TALENT DE MR. RIPLEY

Tom Ripley és un jove que lluita per una forma de vida a Nova York, sense cap perspectiva, però amb un talent per sobreviure per fer tot allò que se li demana. Ell veu una oportunitat única en ser buscat per **Herbert Greenleaf**, magnat de la navegació. Desitja que Ripley viatgi fins a Itàlia per convèncer el seu fill **Dickie**, que està vivint una bohèmia daurada a Itàlia, a tornar als Estats Units i unir-se al negoci familiar

Tom accepta l'encàrrec, i de pas posa terra per mig a possibles problemes policials.

Poc després de la seva arribada a Itàlia, coneix **Greenleaf** i la seva amiga **Marge Sherwood** amb els quals estableix una tèrbola i complexa relació. Amb el pas del temps, **Sherwood** comença a sospitar de Ripley. **Greenleaf** també es cansa d'ell, ressentint-se de la seva presència constant i la creixent dependència d'ell. Els sentiments de l'ambiciós Ripley es compliquen pel desig de mantenir l'alt nivell de vida en el qual la convivència amb Greenleaf l'ha acostumat.

Com una concessió a Ripley, **Greenleaf** es compromet a viatjar amb ell a San Remo de vacances. Els dos contracten un vaixell petit i Ripley assassina **Greenleaf** a bord.

Llança el cos de **Greenleaf** en l'aigua, lligat a una àncora, i enfonsa el vaixell.

Ripley assumeix la identitat de Greenleaf, vivint amb la seva assignació i tenint cura d'enviar notícies a **Marge Sherwood** per donar-li la impressió que simplement la deixarà.

Freddie Miles, un vell amic de Greenleaf, visita Ripley en el què ell suposa ser l'apartament de Greenleaf a Roma. Immediatament sospita de Ripley, deduint que alguna cosa no va bé. La confrontació dels dos porta a Ripley a assassinar Miles.

La vida de **Ripley** es converteix en un joc del gat i el ratolí amb la policia italiana. Però se les arregla per mantenir fora de perill en la seva veritable identitat i traslladar-se a Venècia.

Ripley s'enfronta successivament a **Marge Sherwood**, al pare de **Greenleaf** i un **detectiu privat nord-americà**. Pensa seriosament en matar Sherwood, però acaba per deixar-ho córrer quan finalment s'adona que la seva història és acceptada.

Ripley viatja a Grècia, i en arribar descobreix que la família Greenleaf va concloure que Dickie és mort, i que ell heretaria la seva fortuna, gràcies a un testament forjat per Ripley a la màquina d'escriure de Dickie.

La història acaba amb **Ripley** bastant ric, però subjecte a una paranoia constant, esperant sempre ser atrapat pels policies allà on vagi.

ESCENARIS

La història arrenca a Nova York, encara que únicament serveix com a fil conductor. Des d'aquí passem a Itàlia, els principals escenaris es troben entre Mongibello i les ciutats de Nàpols, Roma i Venècia. El golf de Nàpols i especialment la seva costa està perfectament representada en aquesta novel·la.

Mongibello, un poble que realment no existeix com a tal, podria estar situat a Positano, o a l'illa d'Ischia, un idíl·lic poble costaner de cases de colors que sorgeixen per agrestes penya-segats banyats per blaves aigües marines. Mongibello era el nom amb el qual es denominava a l'Etna, el famós

volcà.

Nàpols, punt de partida cap a les ciutats italianes on transcorre l'acció de la novel·la. Una de les primeres sortides que fan Dickie i Tom. Passen la tarda xerrant a un cafè a la **Galleria Umberto I**, tot vidre i acer al cor del centre històric declarat patrimoni de la Humanitat.

I continuen fins a **San Remo** molt a prop de la frontera amb França on, a instàncies de **Tom**, lloguen una llanxa motora que serà escenari d'un moment crucial de la novel·la.

Tom no tardarà a instal·lar-se a **Roma**, on començarà una nova vida suplantant la identitat de **Dickie Greenleaf**.

Primer s'allotja a l'hotel Europa, molt a prop de dels millors restaurants de tota la ciutat. Però de seguida lloga un apartament a la Via Imperiale per continuar amb la vida de luxe que sempre havia desitjat.

Finalment, després dels esdeveniments que succeeixen a Roma, i a punt de ser descobert, decideix fugir tant de les investigacions policials com dels dubtes de **Marge Sherwood** i de **Herbert Greenleaf**, pare de **Dickie**, i s'instal·la a Venècia, on lloga una casa amb vistes a la plaça Sant Marc.

- 1** L'imaginari Mongibello, situat a l'illa d'Ischia
- 2** Nàpols
- 3** Roma
- 4** San Remo
- 5** Venècia

[Patricia Highsmith a la Xarxa de Biblioteques](#)